

Ülesanne 1

a) Milline käitumisviis on Vene ühiskonnas enim aktsepteeritud ja milline kõige vähem?

Pärast andmete uurimist võime järeldada, et kõige vastuvõetavam käitumine hõlmab järgmist:

- Surmanuhtlus – selline käitumine on kõige vastuvõetavam, kuna vastav faktoriaal on kõrge (0,860).
- Poliitiline vägivald – see on samuti üsna vastuvõetav (faktoriaalne 0,683), kuid mitte nii tugev kui surmanuhtlus.

Vähem vastuvõetav käitumine hõlmab järgmist:

- Abielulahutus – teguri tüüp 0,803. See võib peegeldada traditsioonilisemaid vaateid perekonnale ja abielule.
- Abort – faktoriaal 0,764,

b) Kas ja millistele üldisematele dimensioonidele oleks võimalik neid mõõdetud väärtusi taandada?

Tegurid on jagatud 4 rühma:

Faktor 1 on lahutus, abort, eutanaasia, kunstlik viljastamine. See tegur näib peegeldavat traditsioonilisemaid ja konservatiivsemaid väärtusi perekonna, elu ja eetika osas.

Faktor 2 - kanepi ja hašiši tarbimine, altkäemaksu võtmine, homoseksuaalsus, enesetapp, poliitiline vägivald, prostitutsioon. See tegur võib peegeldada suhtumist isikuvabadustesse ja õigustesse, sealhulgas nii isiklikku valikut kui ka poliitilisi vaateid, st see viitab isikuvabadustele.

Faktor 3 - riigipoolsete toetuste/kompensatsioonide saamine põhjuseta, maksupettused, ühistranspordis piletitä sõitmine - see tegur võib viidata suhtumisele ebaseaduslikesse ja eetilistele rikkumistele ehk kõigele, mis on seotud ebaseadusliku tegevusega.

Faktor 4 - surmanuhtlus ja poliitiline vägivald. See tegur näib toetavat karmimaid karistusi ja võib olla seotud õigluse ja kuritegevuse kontrolli väärtustega.

Faktoranalüüs aitab andmeid rühmitada ning võimaldab lihtsamini näha teguriteks jagatud rühmade erinevusi ja sarnasusi. Selle küsimuse puhul oleks huvitav ka koguda lisainfot demograafiliste muutujate kohta, teha analüüs erinevate sotsiaalsete gruppidega

Ülesanne 2

Uurimisküsimus: Millist mõju avaldavad vanus, religioossus, sugu, tööstaatus ja haridustase tänapäeva Portugali ühiskonna elu ja sotsiaalse tegevuse erinevatele aspektidele? (See küsimus võib anda hea üldise ettekujutuse Portugali inimestest üldiselt ning vaadelda ka levinumaid märke, mille puhul tasub inimeselt põhimõtteliselt uurida)

Esimeses mudelis valiti tunnusteks vanus, sugu ja haridustase.

Esitatud andmete ja mudeli 1 lineaarse regressioonikoefitsientide põhjal saab teha järeldused vanuse, soo ja haridustaseme vahelise seose kohta Portugalis, nimelt et vanuse ja haridustaseme vahel on statistiliselt oluline negatiivne seos. See tähendab, et haridustaseme tõustes eeldatakse, et vanus langeb. Sool ei olnud statistiliselt olulist mõju vanusele ega haridusele. Haridustasemel endal on statistiliselt oluline mõju vanusele ehk mida kõrgem on haridustase, seda madalam on eeldatav vanus. Seega on Portugalis haridustase oluline vanuse ennustaja, samas kui sugu ei oma selle mudeli puhul vanusele statistiliselt olulist mõju.

```
Residuals:
    Min       1Q   Median       3Q      Max
-44.072 -10.963   1.037  12.284  45.580

Coefficients:
              Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
(Intercept)  61.4083    1.7593   34.904  <2e-16 ***
gndr          0.3860    0.9689    0.398    0.69
eiscd        -3.1086    0.2140  -14.524  <2e-16 ***
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Residual standard error: 16.94 on 1256 degrees of freedom
Multiple R-squared:  0.1441,    Adjusted R-squared:  0.1427
F-statistic: 105.7 on 2 and 1256 DF,  p-value: < 2.2e-16
```

Mudel 1

Teises mudelis valiti tunnuseks tööturu staatus:

Tööstaatus omab selles mudelis statistiliselt olulist mõju vanusele, kontrollides teisi muutujaid (sugu ja haridustase). Samas jääb haridustase endiselt statistiliselt oluliseks vanuse ennustajaks. Soo mõju vanusele jääb ebaoluliseks.

```
Residuals:
    Min       1Q   Median       3Q      Max
-65.00 -13.44   1.12   13.57   51.69

Coefficients:
            Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
(Intercept)  51.80589    1.73157   29.918  < 2e-16 ***
gndr          0.17729    1.02146    0.174   0.862
eiscd        -0.41491    0.08399   -4.940 8.86e-07 ***
mnactic       0.37881    0.06453    5.871 5.54e-09 ***
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Residual standard error: 17.89 on 1266 degrees of freedom
Multiple R-squared:  0.04669, Adjusted R-squared:  0.04443
F-statistic: 20.67 on 3 and 1266 DF, p-value: 4.481e-13
```

Mudel 2

Kolmandas mudelis valiti tunnuseks usklikkust.

Religioossusel on selles mudelis statistiliselt oluline mõju vanusele,

kontrollides teisi muutujaid (sugu, haridustase ja tööstaatus). Ka haridustase ja tööstaatus on jätkuvalt statistiliselt olulised vanuse ennustajad. Soo mõju vanusele jääb ebaoluliseks.

```
Residuals:
    Min       1Q   Median       3Q      Max
-73.577 -12.656   0.983   13.323   57.556

Coefficients:
            Estimate Std. Error t value Pr(>|t|)
(Intercept)  48.97855    1.72353   28.418  < 2e-16 ***
gndr         -1.27733    1.01179   -1.262   0.207
eiscd        -0.48347    0.08232   -5.873 5.47e-09 ***
mnactic       0.34882    0.06302    5.535 3.78e-08 ***
rlgdr         0.96918    0.11873    8.163 7.85e-16 ***
---
Signif. codes:  0 '***' 0.001 '**' 0.01 '*' 0.05 '.' 0.1 ' ' 1

Residual standard error: 17.44 on 1265 degrees of freedom
Multiple R-squared:  0.09438, Adjusted R-squared:  0.09152
F-statistic: 32.96 on 4 and 1265 DF, p-value: < 2.2e-16
```

Mudel 3

Kokkuvõte

Tulemuste põhjal võib oletada, et kaasaegses Portugali ühiskonnas kujundavad elu ja sotsiaalse aktiivsuse erinevaid aspekte mitmed võtmetegurid. Kõrgema haridustasemega ja nooremas eas inimestel on tõenäoliselt rohkem võimalusi karjääriks ja isiklikuks arenguks. Tööalane staatus on samuti oluline komponent ning ametialase ametiga inimesed võivad kogeda suuremat sotsiaalset kaasatust ja heaolu.

Nagu analüüsis märgitud, võib religioossus mõjutada elueelistusi ja -väärtusi, luues üksikute rühmade jaoks ainulaadse sotsiaalkultuurilise konteksti. Siiski näib soo mõju, vähemalt vaadeldud mudelite raames, olevat piiratud.

Need tegurid avaldavad vastasmõju ja mõjutavad sotsiaalset dünaamikat, luues võib-olla ebavõrdsust ja erinevusi juurdepääsus ressurssidele ja võimalustele. Täiendavad aspektid, nagu kultuurilised omadused ja majanduslikud tingimused, võivad samuti mängida olulist rolli Portugalis elavate inimeste elukäigu kujundamisel.

Script:

```
# Andmed sisse
library(foreign)
library(dplyr)
library(ggplot2)
library(forcats)
library(interactions)
library(jtools)

# faili täielik tee
file_path <- "C:/Users/marta/OneDrive/Рабочий стол/Kvantitatiivne andmeanalüüs/Kodutöö 3 kvant 2/ESS8_num.csv"

# Andmete laadimine CSV-failist
ESS8 <- read.csv(file_path)

# veerud on eraldatud semikooloniga
ESS8 <- read.csv(file_path, sep = ";")

# veergude nimedes on tühikud
ESS8 <- read.csv(file_path, sep = ",", header = TRUE, quote = "\"")

# Vaadake faili esimesi ridu
head(readLines(file_path), n = 10)
View(ESS8)

#Mudel 1

# Andmete filtreerimine
filtered_data <- ESS8 %>%
  filter(cntry == "PT") %>%
  select(gndr, agea, eisced, cntry)
print(filtered_data)

# Väärtuste 55 ja 77 väljajätmine veerust "eisced".
filtered_data <- filtered_data %>%
  filter(eisced != 55 & eisced != 77 & eisced != 88)

# Tulemuse kontrollimine
head(filtered_data)
```

```

# Teen tabelit

library(broom)

model1 <- lm(agea ~ gndr + eiscd + cntry, data = filtered_data)

summary(model1)


# Model 2

# Andmete filtreerimine

filtered_data2 <- ESS8 %>%

  filter(cntry == "PT") %>%

  select(gndr, agea, eiscd, cntry, mnactic)

print(filtered_data2)

filtered_data2 <- filtered_data %>%

  filter(mnactic != 66 & mnactic != 77 & mnactic != 88 & mnactic != 99 & mnactic != 9)

head(filtered_data2)

model2 <- lm(agea ~ gndr + eiscd + mnactic, data = filtered_data2)

summary(model2)


# Model 3

filtered_data3 <- ESS8 %>%

  filter(cntry == "PT") %>%

  select(gndr, agea, eiscd, cntry, mnactic, rlgdgr)

print(filtered_data3)

filtered_data3 <- filtered_data %>%

  filter(rlgdgr != 77 & rlgdgr != 88 & rlgdgr != 99)

head(filtered_data3)

model3 <- lm(agea ~ gndr + eiscd + mnactic + rlgdgr, data = filtered_data3)

summary(model3)

```